

ANALIZA ERORILOR DE TRADUCERE AUTOMATĂ ÎN BAZA TEXTULUI TEHNIC

Cristina RĂILEANU,

Facultatea Litere

CZU 81'25:004.8

itsmecristinarail@gmail.com

Scopul acestei lucrări este de a identifica și a analiza erorile de traducere automată din limba engleză în limba română într-un text tehnic, prin utilizarea a trei softuri de traducere. Metodologia studiului a constat în utilizarea manualului de instrucțiuni *Washing Machine User's Manual* ca text de referință și analiza calității traducerii automate prin prisma erorilor de tip lexical, terminologic, gramatical și semantic. Traducerea automată (TA) este procesul prin care un program de calculator folosește algoritmi pentru a traduce automat textul dintr-o limbă în alta. Acest proces se bazează pe o combinație de tehnologii, precum analiza lingvistică, identificarea de termeni și crearea de algoritmi pentru a oferi o traducere aproximativă a textului [1]. Deși TA a făcut progrese semnificative în ultimii ani, înțelegem că aceasta nu poate înlocui o traducere realizată de om.

Pentru studiul nostru, am utilizat trei softuri de traducere: *Systran*, *Google Translate* și *DeepL*. *Systran* este utilizat în traducerea de texte tehnice și se bazează pe analiza lingvistică și extragerea de termeni pentru precizie și calitate. *Google Translate* este o platformă bine cunoscută de TA utilizând algoritmi bazați pe rețele neuronale artificiale și machine learning. *DeepL* s-a remarcat prin calitatea traducerilor, folosind un sistem de inteligență artificială bazat pe rețele neuronale.

Deoarece scopul studiului este analiza calității TA din perspectiva erorilor de traducere, este important să definim noțiunea de „eroare”. Așadar, în traducere, eroarea este o abatere de la norma lingvistică considerată standard și se referă la un aspect specific al limbii, cum ar fi gramatica și poate afecta propoziția sau chiar întregul text. În continuare prezentăm o selecție a erorilor de traducere identificate în textele-țintă în baza clasificării propuse de Carmen Moreno [2]:

Eroare lexicală

Textul-sursă (TS): *Keep **packaging materials** in a safe place.*

Textul-țintă (TȚ): *Păstrați ambalajele într-un loc sigur.*

Systran: *Păstrați **ambalajul materiale** într-un loc sigur.*

Google Translate: *Păstrați **materialele de ambalare** într-un loc sigur.*

DeepL: *Păstrați **materialele de ambalare** într-un loc sigur.*

Eroare terminologică

TS: *Put the **liquid soda, powder soda** or the fabric dye into the softener compartment.*

TȚ: *Adăugați **apretul lichid, apretul praf** sau pigmentul în compartimentul pentru balsam.*

Systran: *Puneți lichidul, sucul pudră sau vopseaua de țesătură în compartimentul de înmuiere.*

Google Translate: *Puneți sifonul lichid, sifonul pulbere sau vopseaua pentru țesături în compartimentul pentru balsam.*

DeepL: *Puneți sifonul lichid, sifonul sub formă de pudră sau vopseaua de rufe în compartimentul de înmuiere.*

Eroare semantică

TS: *Risk of electric shock!*

TȚ: *Pericol de șoc electric!*

Systran: *Riscul de producere a energiei electrice șoc!*

Google Translate: *Pericol de electrocutare!*

DeepL: *Risc de electrocutare!*

Eroare gramaticală

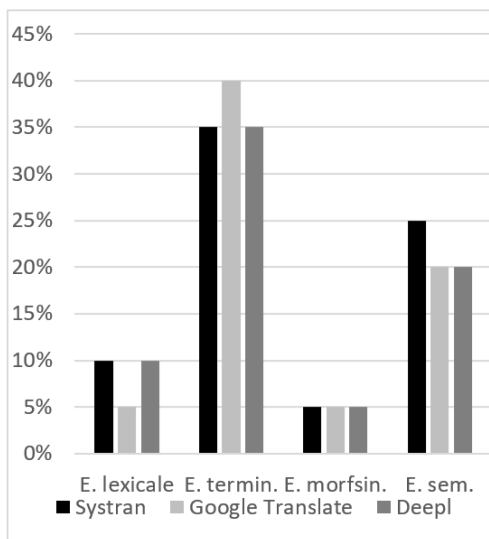
TS: *...supplements suitable for automatic washing machines.*

TȚ: *...alte produse pentru mașini de spălat automate.*

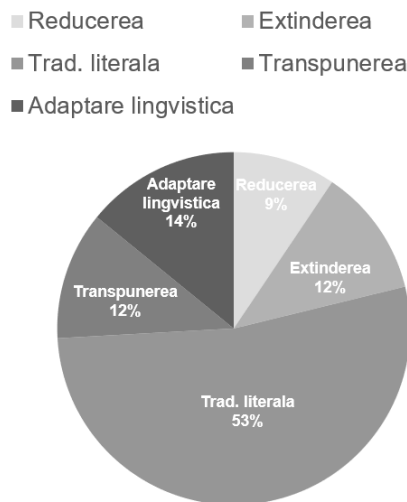
Systran: *...suplimente adecvate pentru spălarea automată numai mașini.*

Google Translate: *...suplimente potrivite pentru mașinile de spălat automate.*

DeepL: *...suplimente potrivite pentru mașinile de spălat automate.*

Erori de traducere

Tehnici de traducere

Fig. Ponderea erorilor și tehnicilor de traducere în textul tehnic

Analizând un corpus de 50 de erori, conchidem că Google Translate prezintă cea mai mică rată de erori lexicale, dar și cea mai mare pentru erori terminologice (40%). Când privește tehnicile de traducere, traducerea literală predomină, iar adaptarea lingvistică se află la polul opus (Fig.).

Așadar, deși TA reprezintă un instrument util și eficient în traducere, nu putem neglija faptul că se strecoară și erori ce pot denatura sensul din cauza traducerii literale. Toate cele trei softuri de TA: Systran, Google Translate și DeepL, au rate similare în ceea ce privește corectitudinea TȚ la nivelul aspectelor lexicale, gramaticale și semantice. Referitor la erorile gramaticale, Google Translate și DeepL traduc cu o acuratețe ceva mai mare (30%) decât Systran (25%), primele două fiind opțiuni mai potrivite pentru traducerea textelor cu terminologie specifică, permițând utilizatorului să intervină cu modificări ce sunt verificate și adăugate în baza de date.

Referințe:

1. UNGUREANU, V. *Manual Teoria Traducerii*. Bălți, 2013. 123 p.
2. MORENO, C. *Machine Translation: Analyzing and Classifying Errors and Comparing Performances*. Examination Thesis, 2018. 78 p.
3. HEARNE, M., WAY, A. Statistical Machine Translation: A Guide for Linguists and Translators. In: *Cognitive science of language*, 2011, vol. 5, no. 6, pp. 205-226.

Recomandat
Ina SÎTNIC, dr., lector univ.